

Araştırma Makalesi

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN OYUN VE FİZİKİ ETKİNLİKLER DERSİ YETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ

EXAMINATION OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS' GAME AND PHYSICAL ACTIVITIES COURSE COMPETENCIES

Gönderilen Tarih: 22/04/2024
Kabul Edilen Tarih: 12/08/2024

Derya TARAN

Mehmet Akif Ersoy Orta Okulu Yalova, Türkiye

Orcid: 0009-0000-2096-549X

Murat KANGALGİL

Dokuz Eylül Üniversitesi, Necat Hepkon Spor Bilimleri Fakültesi, İzmir, Türkiye

Orcid: 0000-0002-7480-199X

*Sorumlu Yazar: Murat Kangalgil, Dokuz Eylül Üniversitesi, Necat Hepkon Spor Bilimleri Fakültesi, murat.kangalgil@deu.edu.tr

**Bu araştırma Derya Taran'ın Yüksek Lisans Tezinden türetilmiştir ve Cumhuriyet Üniversitesi, Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi (CUBAP) tarafından BED-018 numaralı proje ile desteklenmiştir.

Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Yeterliklerinin İncelenmesi

ÖZ

Öğrencilerde ilkokuldan itibaren oyun ve fiziki etkinliklere düzenli katılım alışkanlığı geliştirme ve bunlara bağlı bilgi birikimini edinme, genel eğitimin önemli hedeflerinden biridir. Bu hedefleri gerçekleştirmek için eğitim sisteminde yer alan bu dersle ilgili görev ve sorumlulukları yerine getirmede sınıf öğretmenlerine son derece önemli görevler düşmektedir. İlkokul (1-4. sınıflar) öğretim programında haftada 5 ders saati olarak uygulanan ve 2018 yılında "Beden Eğitimi ve Oyun" ismini alan "Oyun ve Fiziki Etkinlikler" dersi, öğrencinin bütüncül eğitiminde önemli bir potansiyele sahiptir. Öğrenciler oyun ve fiziki etkinliklere katılırken fiziksel, duygusal, sosyal, zihinsel vb. özelliklerini geliştirme ve bunlara bağlı sağlığını iyileştirme fırsatlarını elde etmektedir. Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersinde karşılaştıkları problemleri belirlemek, dersin verimliliği hakkında fikir sahibi olmak, sınıf öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersindeki yeterliklerini tespit etmektir. Araştırma nicel bir araştırma olup veri toplama aracı olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2008 tarihinde yürürlüğe koyulan "Beden Eğitimi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri" soru şekline dönüştürülerek 6 alt boyut ve 5'li likert tipinde 30 sorudan oluşan ölçme aracı kullanılmıştır. Veriler, frekans, yüzde ve ortalamalar ile ifade edilmiş, karşılaştırmalarda verilerin normal dağılım göstermediğinden Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis test teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre; Öğretmen yeterliklerine sahip oluştaki cinsiyete göre fark anlamlı bulunmazken ($p>0.05$), yaş (genç öğretmenler lehine) ve hizmet yılı (6-10 yıl) değişkenine göre fark anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$). Elde edilen bulgulardan hareketle sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersindeki kendilerini yeterli gördükleri söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, oyun ve fiziki etkinlikler dersi, sınıf öğretmeni, yeterlik

Examination of Primary School Teachers' Game and Physical Activities Course Competencies

ABSTRACT

Developing the habit of regular participation in games and physical activities and acquiring knowledge related to these activities is one of the important goals of general education. To achieve these goals, primary school teachers have essential duties in fulfilling the duties and responsibilities related to this course in the education system. The "Game and Physical Activities" course, which is implemented as 5 lesson hours per week in the primary school (grades 1-4) curriculum and renamed "Physical Education and Games" in 2018, has an important potential in the holistic education of the student. While participating in games and physical activities, students can develop their physical, emotional, social, mental, and characteristics and improve their health. This research aims to determine the problems encountered by primary school teachers in the Game and Physical Activities course, to have an idea about the efficiency of the course, and to determine the competencies of primary school teachers in the Game and Physical Activities course. The research is quantitative and as a data collection tool, the "Physical Education Teacher Special Field Competencies", which was put into effect by the Ministry of National Education in 2008, was transformed into a question form and a measurement tool consisting of 6 sub-dimensions and 30 questions in 5-point Likert type was used. The data were expressed with frequency, percentage, and averages and analyzed using Mann-Whitney U and Kruskal Wallis test techniques since the data did not show normal distribution in comparisons. According to the findings of the research; while the difference in having teacher competencies according to gender was not found significant ($p>0.05$), the difference according to age (in favor of young teachers) and years of service (6-10 years) was found significant ($p<0.05$). Based on the findings, it can be said that primary school teachers consider themselves adequate in the game and physical activities course.

Keywords: Primary school, games and physical activities course, primary school teacher, competency

GİRİŞ

Bireylerin bedensel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönleriyle bir bütün olarak yetiştirmek, modern eğitimin temel ilkelerindedir. Modern anlayışa uygun olarak eğitimdeki amacın gerçekleşmesi, bireyin zihinsel eğitimi yanında bedensel eğitimi ile mümkündür¹. Çocuklarda fiziksel etkinliklere mümkün olduğu kadar erken yaşlarda başlanmalıdır. Yapılan birçok araştırmada erken yaşta edinilen bedensel aktivite alışkanlıklarının hayat boyu olumlu etkilerinin olduğu belirtilmiştir².

Oyunla ve oyun yoluyla eğitim geçmişte ve günümüzde temel eğitimin en önemli parçalarından biridir ve öğretmenlerin, belirlenen hedeflere ulaşmasında kullandıkları en etkili araçtır. Oyun, geçmişten günümüze kadar gelen, eğitimde etkililiği kanıtlanmış aktivitelerdendir. Literatürde, çocuğun hayatında çok önemli bir yer eden oyun hakkında, birbirinden farklı ve çok sayıda tanım yapılmıştır. Bu tanımlar incelenecek olursa; Türk Dil Kurumuna (TDK)³ göre oyun; “yetenek ve zekâ geliştirici, belli kuralları olan, iyi vakit geçirmeye yarayan eğlence” olarak tanımlanırken; çocuğun gelişimini destekleyen ve eğlendiren, haz veren, özgür iradeyle ve kendiliğinden yapılan ve gelişen, mutluluk veren, yorgunluk ve sıkıntılardan kurtarabilen etkinlikler şeklinde de tanımlanır⁴. Oyun; insan gelişiminin hemen hemen her boyutunda önemli rol oynayan bir eğitim aracı⁵, dıştan bir etki ve baskı olmadan kendi kendine oluşan içgüdüsel bir etkinliktir⁶. Bu tanımlardan hareketle oyunla eğitim, çocuklarımızın fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimini amaç edinen, genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olarak görülen bilinçli, amaçlı ve planlı faaliyetlerden oluşmaktadır⁷. Çocuk kendisini ve çevresini tanımaya her şeyden önce hareketle başladığından, çocuğun hareket ve oyuna en çok ihtiyaç duyduğu ilkökul çağında başlanmalıdır⁸. Oyun oynamayana göre gereksiz görülebilir, zevk alınmadığı gibi mantıksız da bulunabilir. Oyuna yabancı olan yetişkin kişi oyunu “saçma” olarak nitelese de oyunun oynanması çocuk için gereklidir. Böylece oyun, kendine özgü özellikleriyle insan varlığının en vazgeçilmez uğraşısı olarak kalacaktır⁶.

Fiziksel etkinlik, enerji dengesi ve ağırlığın kontrolü için enerji harcanmasıdır ve düzenli olarak yapılan fiziksel aktiviteler egzersiz olarak tanımlanabilir⁹. Oyun ve fiziki etkinlikler öğrencinin eğitiminde önemli bir yere sahiptir. Öğrenciler oyun ve fiziki etkinliklere katılırken fiziksel, duygusal, sosyal, zihinsel vb. özelliklerini geliştirme ve bunlara bağlı sağlığını iyileştirme fırsatlarını elde etmektedir. Bu nedenle, öğrencilerde ilkökoldan itibaren oyun ve fiziki etkinliklere düzenli katılım alışkanlığı geliştirme ve bunlara bağlı bilgi birikimini edinme, genel eğitimin önemli hedeflerinden biridir¹⁰. Okullarda beden eğitimi ve spor derslerinin amacı, sadece elit ve başarılı sporcular yetiştirmek değil, daha çok çocukların tüm hayatları boyunca fiziksel aktivite içeren aktif bir yaşam benimsemelerini sağlamaktır¹¹. Beden eğitimi dersi ilkökul çocuklarının genel fiziksel ve duygusal sağlığını destekler, çocuklar arasında sosyal gelişim ve kültürel yeterliliğin artması için bir fırsat sağlar. Öğrencilere olumlu bir yaşam tarzı aşilayarak onları yetişkinlik dönemlerinde sağlıklı alışkanlıklar edinmeye teşvik eder¹². Ülkemizde, her tür ve her kademedeki okullarda eğitim gören milyonlarca öğrencinin beden eğitimi ve spor yolu ile eğitimleri bugünkü eğitim anlayışının vazgeçilmez prensiplerinden biri olmaktadır¹¹. Bu durum ülkemizin büyük kentlerinden en ücra köşelerine kadar dağılmış olan okullarda gerekli tüm yönetici ve öğretmenler için son derece önemlidir ve özellikle sınıf öğretmenleri ve beden eğitimi ve spor öğretmenlerine, çocuklarımızın, gençlerimizin beden ve ruhen sağlıklı, mutlu, dengeli, kişilik sahibi, ahlaki değerlere sahip ve üretici vatandaşlar olarak yetişmeleri konusunda, göz ardı edilemeyecek görevler ve sorumluluklar yüklemektedir¹³.

Ülkelerin temel amacı, geleceğin teminatı olacak çocuklarını en iyi şekilde yetiştirmek ve eğitim sistemlerini ona göre düzenlemektir. Eğitim dünyasında yaşanan gelişmelere paralel olarak Türk eğitim sisteminde de birtakım değişiklikler meydana gelmiştir. 2005 yılında yapılan program değişikliğiyle, çocuk eğitimin merkezine alınmış, çocuğun okula gelmekten ve orada bulunmaktan hoşnut olacağı düzenlemelere dikkat edilmiştir. Çocuğun ve çocukluk sürecinin önem kazandığı alanların başında eğitim kurumları gelmektedir. Eğitim kurumlarının amacı bilimsel, teknolojik ve sosyal değişimlere ayak uydurabilen ve bilişsel, duyuşsal, bedensel ve sosyal yönlerden gelişmiş bireyler yetiştirmektir¹⁴. Ülkemizde, 1997-1998 eğitim öğretim yılından 2012 yılına kadar ilköğretimde 8 yıllık zorunlu eğitim uygulanırken bu tarihten itibaren eğitim sisteminde yapılan düzenleme ile birlikte 12 yıllık zorunlu eğitim sistemine kademeli olarak geçilmiştir. 12 yıllık zorunlu eğitim üç kademe olarak ayrılmış ve 4 + 4 + 4 şeklinde uygulanmaya başlanmıştır. Buna göre; birinci kademe; ilkököl (1. 2. 3. ve 4. sınıf), ikinci kademe; ortaokul (5. 6. 7. ve 8. sınıf) ve üçüncü kademe; lise (9. 10. 11. ve 12. sınıf) olarak yapılandırılmıştır¹⁵. Düzenleme ile okula başlama yaşının 6 yaşından 5 yaşına indirilmesi, ikinci kademedeki mesleki yönlendirilmenin yapılması, ikinci kademe çeşitli seçmeli derslerin yer alması gibi değişiklikler uygulanmaya başlanmıştır. Bu değişikliklerle birlikte ilkökölde okutulacak olan dersler, bu derslerin içerikleri ve ders saatleri ile ilgili de değişikliklere gidilmiştir. Bu derslerden birisi de haftalık ders çizelgesinde yer alan “Oyun ve Fiziki Etkinlikler” (OFE) dersi. Bu ders daha önceki eğitim sisteminde yer alan “Beden Eğitimi” dersi kazanımlarıyla büyük oranda uyumaktadır. “Beden Eğitimi” dersi, isim değişikliğine gidilerek “Oyun ve Fiziki Etkinlikler” dersi adını almıştır¹⁰. Talim ve Terbiye Kurulu’nun 25/06/2012 tarihli ve 69 sayılı kararı ile kabul edilmiş olan “İlkökel ve Ortaokullarda Haftalık Ders Çizelgesi” incelendiğinde, oyun ve fiziki etkinlikler dersinin ilkökel 1., 2., ve 3. sınıflarda haftada 5 ders saati, 4. sınıfta ise haftada 2 ders saati olarak işleneceği görülmüştür¹⁵. “2012-2013 eğitim-öğretim yılından itibaren 1. sınıftan başlamak ve kademeli olarak üst sınıflarda uygulanmaya başlayan OFE dersi için ders kitabı hazırlanmamış ancak Temel Eğitim Genel Müdürlüğü koordinesinde yürütölen Uluslararası İlham Projesi kapsamında “Fiziksel Etkinlik Kartları” ile “Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı” hazırlanarak ilkökel 1-4. sınıflarda kullanılmasının uygun olacağı belirtilmiştir. OFE dersinin kademeli olarak uygulanması kararlaştırıldığından 2015-2016 eğitim-öğretim yılı itibariyle süreç tamamlanarak ilkökelün tüm sınıflarında (1-4) bu dersin müfredattaki yerini almıştır. 2012-2013 eğitim öğretim yılından itibaren ilkökel 1-3. sınıflarda haftada 5; 4. sınıfta haftada 2 ders saati olarak okutulan “OFE” dersiyle, öğrencilerimizin oyun ve fiziki etkinlikler yolu ile hayatları boyunca kullanacakları temel hareketler, aktif ve sağlıklı hayat becerileri, kavramları ve stratejileri ile birlikte bunlarla ilişkili hayat becerilerini ve değerleri geliştirerek bir sonraki eğitim düzeyine hazırlanmaları amaçlanmıştır¹⁰. OFE dersinin, oyun ve spor yoluyla öğrenme temelli bir ders olması ve ortaokullarda uygulanan dersle hem içerik hem de alanda oluşturduğu algı bakımından bütönlük arz etmesi sebebiyle dersin adı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 12.09.2018 tarihli ve 123 sayılı Kararıyla “Beden Eğitimi ve Oyun” olarak değiştirilmiştir. Bu doğrultuda adı geçen derste uygulanacak öğretim programının adı “Beden eğitimi ve oyun dersi öğretim programı”, öğretim materyallerinin adları ise “Oyun oynuyorum derleme kitapçığı” ve “Beden eğitimi ve oyun dersi etkinlik kılavuzu” şeklinde değiştirilmiştir¹⁶.

Her ne kadar derslerin isimleri farklı da olsa OFE dersi ile Beden Eğitimi ve Oyun dersi kazanımlar yönünden benzerlikler göstermektedir. OFE dersi kazanımları öğrencilere oyunlar yoluyla verilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığının bu ders için hazırladığı öğretim

programı incelendiğinde, dersin dayandığı temel ilkelerde ilk sırayı OFE Dersi, “oyun yoluyla öğrenme temellidir” maddesi almaktadır¹⁵. OFE dersi ilkököl 1-4. Sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin oyun oynama, fiziki etkinliklere katılma ve bu süreçlerde bedensel, zihinsel, kişisel, duygusal ve sosyal becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak tüm eğitim süreçlerini içermektedir. *Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı* 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Amaçları esas alınarak hazırlanmıştır. Özetle bu ders, öğrencinin gelişimine oyun yoluyla katkı sağlamaktadır ve sınıf öğretmenleri tarafından verilmektedir. Bu dersin öğretmenlerinin sınıf öğretmeni olması özelliği ile beden eğitimi dersinden farklılaşmaktadır. Bu nedenle sınıf öğretmenlerinin sorumlulukları artmakta, öğrencilerin fiziki etkinlikleri ile ilgili önemli görevler düşmektedir. Kaliteli bir OFE dersi de etkili bir öğretmene ihtiyaç duymaktadır¹⁷. Bu derse giren öğretmen, ilkököl düzeyinde beden eğitimi ve spor derslerinin sağlanmasında kritik öneme sahiptir. Bu derse giren öğretmen, öğrencilerin güç, esneklik ve dayanıklılık gibi çeşitli alanlarda gelişmeleri için uygun ve çeşitli egzersizleri yaptırması bakımından uygun kişidir¹⁸. Öğretmenin bilgi, yetenek ve ders öğretimindeki tutumları öğrenci öğreniminde oldukça önemlidir¹⁷ ve bu nedenle nitelikli öğretmenlere duyulan ihtiyaç ta artmaktadır. Ancak bu ihtiyaçtan önce, bu eğitimci grubunun beden eğitiminin faydalarının farkına varması gerekmektedir. İlkokullarda beden eğitimi, titiz ve profesyonel bir öğretim metodolojisi ve sadece oyun ve sporun ötesinde hedefler içerir. *Beden eğitimi ve spor faaliyetleri*, ilköğretim okullarındaki çocukların beceri ve davranışlarını potansiyel olarak geliştirir. *Beden eğitimi*, düzenli oyun ve sporun yanı sıra jimnastik, dans ve macera aktivitelerini de içerebilir¹⁹. Günümüzde beden eğitimi ve spor, ilkököl ve ortaokul döneminde temel eğitimin bir parçası olarak verilmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin spor eğitimini tam olarak almaları onların bedensel, ruhsal ve toplumsal gelişimlerine önemli derecede katkı sağlamaktadır. Ayrıca, eğitilmiş öğretmenlerin fiziksel aktiviteleri öğrenciler için eğlenceli ve ilgi çekici hale getirmesi çok önemlidir. Sıkıcı olduğu düşünülen aktiviteler, çocuklar arasında fiziksel aktivitelerden hoşlanmama kültürüne yol açacaktır²⁰. Tersine, bu aktiviteleri eğlenceli hale getirmek, çocukları fiziksel aktiviteleri günlük rutinlerine dahil etmeye teşvik eder. Fiziksel aktivitelerin ilgi çekici hale getirilmesi, olumsuz bir tutumdan ziyade olumlu bir tutumu teşvik eder²¹.

Ülkemizde, özelde beden eğitimi dersinin işlenişi, içeriğin uygun olarak verilmesi, uygulamaların düzeni, genelde ise öğretmen yetiştirme programlarındaki nitelik sorunu, okul içi görev ve görevlendirmelerde yaşanan kargaşa, öğretmenlerin mesleki gelişmelerinin izlenmesi ve hizmet içi faaliyetlerin yürütülmesinde yaşanan aksaklıklar gibi birçok konuda sorunlarla karşılaşıldığı bilinmektedir. İlkokul ve ortaokulda beden eğitimi, bir ders, bir eğitim etkinliği olarak kuramsal düzeyde programlarda belli bir yer tutmakta ve bu derslere belirli bir süre de ayrılmasına rağmen başka alanlarda olduğu gibi programlara giren ilke ve konular, uygulamadaki etkinlikler ve bunların gerçekleştirme oranları arasında çok önemli boşluklar bulunmaktadır²².

Özetlenen bilgiler ışığında sınıf öğretmenlerinin OFE dersi ile ilgili yeterliklerinin öğrenilmesi varsa sorunlarının belirlenmesi ve çözüm önerilerinin sunulması günümüzdeki dersin daha tutarlı ve etkili duruma getirilmesine katkı sağlayacağından dolayı konunun önemini arttırmaktadır. Buradan hareketle araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin OFE dersinde karşılaştıkları problemleri incelemek, dersin verimliliği hakkında fikir sahibi olmak ve sınıf öğretmenlerinin OFE dersindeki yeterliklerini belirlemek ve çözüm önerileri sunmaktır.

MATERYAL VE METOT

Araştırma Modeli

Araştırma nicel bir araştırma olup, betimsel (tarama) modeli ile gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli, geçmişte olan veya halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle incelemeyi amaç edinen bir araştırma yaklaşımıdır. Araştırmada incelenecek olan olay, birey veya nesnelere kendi şartları içerisinde ve olduğu şekliyle tanımlanmaya çalışılır. Hiçbir şekilde onları değiştirme ve etkileme yoluna gidilmez. Önemli olan, onu uygun biçimde gözlemleyip belirleyebilmektir. Araştırmaya tabakalı örneklem yöntemine göre katılımcılar dahil edilmiştir. Tabakalı örnekleme; evrendeki alt grupların belirlenip, bunların evren büyüklüğü içerisindeki oranlarıyla örnekleme temsil edilmelerini sağlamayı amaçlayan bir örnekleme yöntemidir²³.

Katılımcılar

Araştırmanın evreninin belirlenmesi için MEB Strateji Geliştirme Başkanlığının 2017-2018 eğitim-öğretim yılında illere göre görev yapan kadrolu öğretmen sayıları alınmıştır²⁴. Araştırmanın evrenini, 2017-2018 eğitim öğretim yılı ikinci döneminde coğrafi olarak en küçük illerden ve coğrafi olarak büyük olan illerden rastgele seçilen Sivas ve Yalova illerindeki Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim okulları 1. Kademe okullarında (1-4. sınıflar) görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. 2017-2018 eğitim öğretim yılında Yalova ilinde 835, Sivas ilinde 2.275 sınıf öğretmeni kadrolu olarak görev yapmaktadır. Buna göre toplam 3.110 sınıf öğretmeni evreni oluşturmaktadır. Araştırmada, evreni oluşturan 3.110 kişiden %5 yanılma düzeyinde ve %3 sapma miktarında tabakalı örneklem yöntemine göre örnekleme en az 410 kişinin²⁵ dâhil olması gerektiği görülmüş ve evrenden tesadüfî olarak çekilen 416 kişi araştırmaya dâhil edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmacı veri toplamak için belirtilen illerdeki ilkokullar ile görüşülerek, araştırma ile ilgili öğretmenlere bilgi vermiş ve gönüllülük esasına göre istekli olan öğretmenler ölçeği doldurmuştur.

Veri Toplama Araçları

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2008 tarihinde yürürlüğe koyulan *Beden Eğitimi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri* incelenmiş ve yeterlikler soru şekline dönüştürülmüştür. *Beden Eğitimi Dersi Özel Alan Yeterlikleri* altı boyuttan ve 30 yeterlik göstergesinden oluşmaktadır. Altı boyutta yer alan yeterlik göstergeleri soru haline getirilmiş ve ön çalışma yapılmıştır. Ön çalışmada öğretmenlerle görüşme yapılmış ve oluşturulan sorular alan uzmanları (5 *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni*, 3 *Beden Eğitimi ve Spor alanında Öğretim Elemanı*, 1 *Ölçme Değerlendirme Uzmanı*) tarafından incelenerek kapsam açısından ve anlaşılabilirlik açısından incelenerek 6 alt boyut ve 30 sorudan oluşan ölçme aracı meydana getirilmiştir. Daha sonra Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nden (YEĞİTEK) *Beden Eğitimi Dersi Özel Alan Yeterliklerinin* kullanımı için araştırma izni alınmıştır. Ölçme aracı; kapsam geçerliği için uzman görüşüne sunulmuş ve kapsam açısından uygun hale getirilmiştir. Yapı geçerliği için faktör analizi uygulanmış, KMO Ölçütü .968 olarak bulunmuş ($p > 0.05$) ve verilerin faktör analizine uygun olduğu görülmüştür. Varimax dönüşümü kullanılarak yapılan temel bileşenler faktör analizinde 30 soru üç faktör altında toplanmıştır. Bu faktörler içerisinde tek faktörün toplam içerisindeki açıklama yüzdesi 45.50 olarak bulunmuştur. Ölçme aracının Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı (α) .85 olarak bulunmuştur. Ölçme aracı; demografik bilgiler ve öğretmen yeterlikleri ile

İlgili bilgiler şeklinde 2 grup halinde oluşturulmuştur. Demografik bilgiler çok seçenekli ve boşluk doldurma şeklinde, öğretmen yeterlikleri ile ilgili sorular ise 5 li likert tipindedir. Her soruda yeterliklere sahip olma düzeyini belirten bir sütun bulunmaktadır. Ölçme aracındaki ifadeler yeterliklere sahip olma düzeyinde; “1= Hiçbir zaman, 2=Nadiren, 3=Ara sıra, 4=Sıklıkla ve 5=Her zaman” şeklinde puanlanmıştır. Puan ortalamaları 1-1,80 çok yetersiz, 1,81-2,60 puan arası yetersiz, 2,61-3,40 puan arası orta 3,41-4,20 arası yeterli ve 4,21-5 puan arası çok yeterli şeklinde değerlendirilmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmada Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Başkanlığı'ndan (02.03.2017 tarih ve 60263016-050.06 sayılı) etik yönden uygunluk izni ve verilerin toplanması için il müdürlüklerinden (Sivas ve Yalova Milli Eğitim Müdürlükleri) izinler alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada, elde edilen veriler SPSS analiz programına yüklenerek değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde; Shapiro-Wilk testi ile verilerin normal dağılım durumu incelenmiş, veriler normal dağılım göstermediğinden dolayı karşılaştırmalarda Kruskal-Wallis testi ve Mann-Whitney-U testi kullanılmıştır. Veriler tablolarda aritmetik ortalama, standart sapma, birey sayısı ve yüzdesi şeklinde belirtilip yanılma düzeyi .05 olarak alınmıştır.

BULGULAR

İlkokul oyun ve fiziki etkinlikler dersinde sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor özel alan yeterliklerine sahip oluş derecelerine ait bulgu ve yorumlar. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretmeni özel alan yeterliklerine sahip oluş dereceleri ile ilgili boyutlar altında yer alan yeterlik göstergelerinin ortalaması ve standart sapma değerleri tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Özel Alan Yeterliklerine Sahip Oluş Ortalama ve Standart Sapma Değerleri Tablosu

Boyutlar	Beden Eğitimi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri Yeterlik Göstergeleri	Sahip Oluş Derecesi		
		n	x	Ss
Öğretim Sürecini Planlama ve Düzenleme	A1-Öğretime uygun plan yapabilirim	416	3,323	1,194
	A2-Öğretime uygun öğrenme ortamları düzenleyebilirim			
	A3-Öğretim sürecine uygun araç-gereç ve kaynakları kullanabilirim			
	A4-Okul takım çalışmalarını planlayabilirim			
	A5-Öğretimin amaçlarını gerçekleştirme sürecinde teknolojik kaynakları kullanabilirim			
	A6-Öğretimde özel eğitime gereksinim duyan ve özel gereksinimli öğrencilere yönelik planlamalar yapabilirim			
Fiziksel Performans Geliştirmeyi Sağlama ve Koruma	B1-Öğrencilerin temel ve özelleşmiş hareket bilgi ve becerilerini geliştirebilirim	416	3,531	1,146
	B2-Öğrencilerde düzenli fiziksel etkinlik ve sağlıklı yaşam bilinci oluşturabilirim			
	B3-Öğrencilerin müsabakalara katılmalarını ve çalışmalarının yürütülmesini sağlayabilirim			
	B4-Öğrencileri sağlıklı beslenme konusunda bilinçlendirebilirim			
	B5-Spor sakatlanmalarında ilk yardım kurallarını uygulayabilirim			
	B6-Öğrencilerin liderlik, sorumluluk alma, paylaşma ve birlikte iş yapma becerilerini geliştirebilirim			
	B7-Doğayı tanıma ve çevreyi koruma bilinci oluşturabilirim			

	B8-Kişisel güvenlik ve kazalardan korunma bilgi ve becerisini kazandırabilirim	416	3,629	1,184
	B9-Öğrencilere spor ve spor organizasyonları bilinci ve sevgisi kazandırabilirim			
	B10-Beden eğitimi dersi ve öğretiminde eğitsel oyunları etkili kullanabilirim			
	B11-Özel eğitime gereksinim duyan öğrencilere etkinlikler düzenleyebilirim			
Ulusal Bayramları Anlam ve Önemine Göre Kutlama	C1-Atatürk'ün beden eğitimi ve spor ile ilgili duygu ve düşüncelerini uygulamalarına yansıtabilirim	416	3,629	1,184
	C2-Ulusal bayramlarda ve özel günlerde sportif etkinlikler yapabilirim			
Gelişim Performansını İzleme ve Değerlendirme	D1-Yapacağı ölçme ve değerlendirme uygulamalarının amaçlarını belirleyebilirim	416	3,424	1,127
	D2-Ölçme değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanabilirim			
	D3-Öğrencilerin bedensel gelişimlerini belirlemeye yönelik yapılan ölçme sonuçlarını yorumlama ve geribildirim sağlayabilirim			
Okul Aile ve Toplumla İşbirliği Yapma	E1-Öğrencilerin zihinsel, fiziksel ve ruhsal yönden geliştirilmesinde aileler ve toplumla işbirliği yapabilirim	416	3,546	1,162
	E2-Öğrencilerin ve çevrenin, ulusal bayram ve törenlerin anlam ve önemini farkına varmalarını ve aktif katılımlarını sağlayabilirim			
	E3-Ulusal bayram ve törenlerin yönetimini ve organizasyonu yapabilme			
	E4-Okulun kültür ve öğrenme merkezi haline getirilmesinde toplumla işbirliği yapabilirim			
Mesleki Gelişimi Sağlama	F1-Mesleki yeterliklerini belirleyebilirim	416	3,507	1,145
	F2-Beden eğitimi dersi öğretimine ilişkin kişisel ve mesleki gelişimini sağlayabilirim			
	F3-Mesleki gelişime yönelik uygulamalarda bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerinden yararlanabilirim			
	F4-Liderlik yapabilirim			

Tablo 1'e göre sınıf öğretmenleri özel alan yeterlikleri "öğretim sürecini planlama ve düzenleme" boyutunda kendilerini orta ($3,323\pm 1,194$) düzeyde, "fiziksel performans geliştirmeyi sağlama ve koruma" boyutunda ($3,531\pm 1,146$), "ulusal bayramları anlam ve önemine göre kutlama" boyutunda ($3,629\pm 1,184$), "gelişim performansını izleme ve değerlendirme" boyutunda ($3,424\pm 1,127$), "okul aile ve toplumla işbirliği yapma" boyutunda ($3,546\pm 1,162$) ve "mesleki gelişimi sağlama" boyutunda kendilerini yeterli ($3,507\pm 1,145$) düzeyde gördüklerini beyan etmişlerdir.

Tablo 2. Cinsiyete Göre; Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Özel Alan Yeterliklerine Sahip Oluş Derecelerinin Karşılaştırmasına ait Mann Whitney U-Testi Sonuçları

Sahip Oluş Derecesi	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
	Erkek	200	210,6	42119,5	21180,5	0,732
	Kadın	216	206,56	44616,5		

($p>0,05$)

Tablo 2'ye göre araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi özel alan yeterliklerine sahip oluş derecelerine ilişkin görüşleri cinsiyete göre incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$)

Tablo 3. Yaşa Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Özel Alan Yeterliklerine Sahip Oluş Derecelerinin Karşılaştırmasına ait Kruskal-Wallis Analiz Sonuçları

Sahip Oluş Derecesi	Yaş	N	Sıra ortalaması	sd	x ²	p
	26-30 ^a	28	263,84	5	15,784	0,007* (a>d)
	31-35 ^b	75	194,56			
	36-40 ^c	93	200,29			
	41-45 ^d	96	183,04			
	46-50 ^e	87	231,33			
	>51 ^f	37	227,88			

(p<0,05)*

Tablo 3'e göre araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi özel alan yeterliklerine sahip oluş derecelerine ilişkin görüşleri yaşa göre incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir (p<0,05). Bu farklılık 26-30 yaş grubuyla 41-45 yaş grubu arasındaki farktan kaynaklanmaktadır ve 26-30 yaş grubundaki öğretmenler lehinedir.

Tablo 4. Mezun Olunan Bölüme Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Özel Alan Yeterliklerine Sahip Oluş Derecelerinin Karşılaştırmasına ait Mann Withney U-Testi Sonuçları

Sahip Oluş Derecesi	Mezun olunan bölüm	N	Sıra ortalaması	Sıra toplam	U	P
	Sınıf Öğretmenliği Mezunu	327	208,87	68302	14429	0,903
	Diğer Bölüm Mezunu	89	207,12	18434		

(p>0,05).

Tablo 4'e göre araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretmeni özel alan yeterliklerine sahip olma düzeyine ilişkin mezun olunan bölüme göre incelendiğinde; aralarında anlamlı farklılığının olmadığı görülmektedir (p>0,05).

Tablo 5. Hizmet Yılına Göre, Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Özel Alan Yeterliklerine Sahip Oluş Derecelerinin Karşılaştırmasına Ait Kruskal-Wallis Analiz Sonuçları

Sahip Oluş Derecesi	Hizmet Yılı	N	Sıra ortalaması	sd	x ²	p
	6-10 ^a	49	238,77	4	11,564	0,021* (a>c)
	11-15 ^b	90	209,71			
	16-20 ^c	110	187,1			
	21-25 ^d	86	193,45			
	>26 ^e	81	233,89			

(p<0,05)*

Tablo 5'e göre araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretmeni özel alan yeterliklerine sahip oluş derecesine ilişkin görüşleri hizmet yılına göre incelendiğinde; öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (p<0,05). Bu fark 6-10 yıl grubu ile 16-20 yıl olan gruplar arasındaki puanlardan kaynaklanmaktadır ve bu farklılık hizmet süresi 6-10 yıl olan grubun lehinedir.

TARTIŞMA

Sınıf öğretmenlerinin genel olarak ölçme aracına verdikleri cevaplar ölçeğin boyutları bazında değerlendirildiğinde yeterliklere orta düzeyde ve yeterli düzeyde sahip olduklarını belirtmişlerdir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde; Arslan'ın (2008)²⁶, sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ders programı ve uygulamalarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında, sınıf öğretmenlerinin % 23.8'i "beden eğitimi dersi işlemede kendimi yeterli "görüyorum" seçeneğini tercih ederken, % 76.2'si ise "görmüyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Dudley ve ark. (2012)²⁷ ortaokul öğrencilerin beden eğitimi derslerinde fiziksel aktivite düzeyleri ders içerikleri ve öğretmen davranışlarını belirlemek için yaptıkları araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin sadece %31'i öğrencileri fiziksel aktiviteye teşvik ettiklerini beyan etmişlerdir. Çivril Kara ve ark. (2017)²⁸ araştırmasında çıkan sonuç ise sınıf öğretmenlerinin OFE dersinde kendilerini yetersiz görmeleri ve buna ek olarak beden eğitimi öğretmenlerinin dersle ilgili daha bilgili ve bilinçli olmalarından dolayı OFE derslerinin yürütücüsünün beden eğitimi öğretmeni olması gerektiğini düşünmüşlerdir. Güven ve Yıldız'ın (2014)²⁹ araştırmasında, sınıf öğretmenlerinin OFE dersine ilişkin araç-gereç ve malzemenin sağlanması, ilkokul 1. sınıftan itibaren branş öğretmenlerinin OFE dersine girmesi, bu ders ile ilgili sınıf öğretmenlerine seminer ve hizmet içi eğitim kurslarının verilmesi, sınıf öğretmenlerinin bu derste başka dersleri yapmamaları ve bu derse yönelik bilgi ve becerilerini geliştirmeleri şeklinde beklentiler sıralanmıştır. Altun (2016)³⁰ çalışmasında sınıf öğretmenleri, OFE dersi yeni öğretim programı hazırlanırken dikkate alınan hedeflerin kısmen kazandırıldığı görüşündedirler. Günümüz eğitim sisteminde ağırlığın diğer derslere verildiğini ve OFE dersine yeterince zaman ayıramadıkları için hedeflerin tamamını kazandırmakta zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre bizim çalışma bulguları benzerlik göstermemektedir. Ancak öğretmen yeterliklerinin tüm branşlarda ortak olması gerektiği düşünüldüğünde bu yeterliklerini beden eğitimi ve spor alanında da kullanabildikleri yönünde değerlendirilmektedir.

Araştırmada cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi özel alan yeterlikleri ile ilgili yeterliklerine bakıldığında gruplar arasında farklılık anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). İlgili benzer çalışmalar incelendiğinde; Doğan (2000)³¹, yaptığı araştırmanın sonucuna göre sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi formasyon düzeylerinin yetersizliği onlar için en önemli problem olarak görülmektedir. Ders uygulamalarındaki ortalama değerlerin bayan öğretmenlerin beden eğitimi ders uygulamalarında erkek öğretmenlere oranla daha çok problemle karşılaştıklarını ortaya çıkarmaktadır. Şirin ve Bozkurt (2005)² tarafından yapılan benzer bir çalışmada, beden eğitimi öğretme teknikleri ve uygulama dereceleri açısından cinsiyete göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Pehlivan ve ark. (2005)²² çalışmasında, sınıf öğretmenleri tarafından işlenen beden eğitimi derslerinin, programın istediği biçimde yürütülüp yürütülmediğine yönelik öğretmen görüşleri arasında cinsiyete göre erkek öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulmuşlardır. Arslan'ın (2008)²⁶ çalışmasında, "ilköğretim birinci kademedeki beden eğitimi derslerinin işlenmesinin önemi", "Kaliteli bir beden eğitimi dersinin öğrencilerin akademik performansı üzerinde olumlu bir etkisi vardır" ifadesinde tercih edilen seçeneğin, cinsiyet değişkenine bağımlı olmadığı ve "sınıf öğretmeni olarak beden eğitimi dersi işlemek isteme" ifadesi ile "Beden eğitimi dersi işlemede kendimi yeterli görüyorum" ifadesinde tercih edilen seçeneğin cinsiyet değişkenine bağımlı olduğu ve farkların erkekler lehine olduğu bulunmuştur. Temel ve Kangalgil'in (2021)³² yaptığı çalışmada cinsiyete göre sınıf öğretmenlerinin, Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi kazanımların gerçekleşme düzeyi karşılaştırıldığında; 3. sınıf

düzeyinde kadın öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunurken, 1., 2. ve 4. sınıf düzeylerinde fark anlamlı bulunmamıştır. Yine Mamak ve ark. (2020)¹⁷ çalışmasında sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersini yürütürken cinsiyete göre öz yeterlik algılarında farklılık görülmemiştir.

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin yaş değişkenine göre yeterliklerine bakıldığında fark anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$). Bu farklılık 26-30 yaş grubuyla 41-45 yaş grubu arasındaki farktan kaynaklanmaktadır ve 26-30 yaş grubundaki öğretmenlerin lehinedir. Genç öğretmenlerin yaşlı öğretmenlere göre yeterliklerinin yüksek olduğu görülmektedir. Buradan hareketle mesleğe yeni başlayanların eski öğretmenlere göre kendilerini daha yeterli gördükleri şeklinde yorumlanabilir. Literatür incelendiğinde ise farklı sonuçlara da rastlanmıştır. Tortop (2005)³³, tarafından yapılan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ve eğitsel oyun uygulamaları isimli araştırmada sınıf öğretmenlerinin yaşları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarına yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi sonucunda önemli bir farklılığa rastlanılmamıştır. Yine sınıf öğretmenlerinin yaşları açısından, eğitsel oyun öğretimi ve uygulamasına yönelik formasyon düzeyleriyle ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi sonucunda önemli bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Yine aynı araştırmanın bulgularında, sınıf öğretmenlerinin yaşları açısından, beden eğitimi ve eğitsel oyun öğretiminde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri değerlendirilmiş ve sonuçta da anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır. 41-50 yaşları arasındaki sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve eğitsel oyun öğretiminde daha fazla sorunla karşılaştıkları ortaya çıkmıştır. Çivril Kara ve ark. (2017)²⁸ sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersi hakkındaki görüşleri adlı bir çalışmada 10 sınıf öğretmeniyle yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersinde yeterli olup olmadığı sorulduğunda sadece bir tane sınıf öğretmeni ileri yaşının olması nedeniyle dersi yetersiz şekilde işlediğini belirtmiştir. Koparan ve ark. (2011)³⁴ yaptıkları araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yaş değişkenine göre öz yeterlik algı ve beden eğitimi öğretmeni yeterliği puanlarının yapılan karşılaştırılmasında istatistiksel düzeyde anlamlı fark bulmuşlardır. Araştırma sonuçlarından çıkarımla yeni mezun öğretmenlerin kuramsal bilgilere yakın zamanda maruz kalmaları ve kendilerini geliştirme isteklerinin daha canlı olmasından dolayı bu sonucun beklenen şekilde gerçekleştiği söylenebilir.

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretmeni özel alan yeterliklerine sahip olma düzeyleri mezun olunan bölüme göre incelendiğinde aralarında anlamlı farklılığının olmadığı görülmektedir ($p > 0,05$). Şirin ve Bozkurt (2005)², sınıf öğretmenleriyle yaptığı benzer bir çalışmada Eğitim Fakültesi ve Eğitim Yüksekokulu mezunu sınıf öğretmenlerinin tutum ve beden eğitimi öğretme tekniklerini kullanma ve uygulama derecelerine yönelik puanlarının, Fen-Edebiyat Fakültesi ve diğer bölümlerden mezun olan sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek olduğunu bulmuştur. Mamak ve ark. (2020)¹⁷ beden eğitimi derslerini sınıf öğretmenlerinin yürütmesi gerektiğini savunan sınıf öğretmenlerinin derse yönelik öz yeterliklerinin daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Arslan'ın (2008)²⁶ yaptığı çalışmada "Beden eğitimi dersi işlemede kendimi yeterli görüyorum-görmüyorum" ifadesinde tercih edilen seçeneğin mezun olunan bölüm değişkenine bağımlı olmadığı görülmektedir. Mezun olunan bölüm değişkenine göre ortaya çıkan farkların tamamı, verilen ifadelerde daha fazla olumlu görüşe sahip olan Eğitim Fakültesi ve Eğitim Yüksekokulu mezunu sınıf öğretmenleri lehine olduğu görülmüştür. Can Ceylan'ın (2015)³⁵ çalışmasında, 2. sınıf OFE dersi kazanımların gerçekleşmesine yönelik görüşlerinde mezun olunan

bölgümlere göre fark bulunamamıştır. Bu sonuçlar araştırma bulgularımız ile örtüşmektedir.

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretmeni özel alan yeterliklerine sahip oluş dercesine ilişkin görüşleri hizmet yılına göre incelendiğinde; öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Bu fark 6-10 yıl grubu ile 16-20 yıl olan gruplar arasındaki puanlardan kaynaklanmaktadır ve bu farklılık hizmet süresi 6-10 yıl olan grubun lehinedir. Doğan (2000)³¹, yaptığı araştırmanın sonucuna göre; kıdem değişkeni açısından bakıldığında kıdem arttıkça sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi öğretimi için alınması gereken formasyonu gerekli görme düzeyleri yükselmektedir. Şirin ve Bozkurt'un (2005)² araştırmasında, beden eğitimi öğretme tekniklerini kullanma ve uygulama dereceleri açısından sınıf öğretmenlerinin görev süreleri arasında, 13 yıl ve üzerinde hizmet yılına sahip sınıf öğretmenleri lehine anlamlı bir farklılık bulmuşlardır. Ocak ve Tortop (2006)³⁶ ise sınıf öğretmenlerinin hizmet yılına göre anlamlı bir farklılık bulmuşlardır. 20 yılın üstünde hizmet yılına sahip sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ders programı ve ders uygulamalarına ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Arslan'ın (2008)²⁶ araştırmasında, "Okul Sağlık İndeksi-Beden Eğitimi Ölçeği" puanlarında sınıf öğretmenlerinin hizmet yılına göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farkın daha fazla olumlu görüşe sahip olan 20 yılın üzerinde hizmet yılına sahip sınıf öğretmenleri lehine olduğu görülmektedir. Yine aynı çalışmada "İlköğretim birinci kademedede beden eğitimi derslerinin işlenmesinin önemi", "sınıf öğretmeni olarak beden eğitimi dersi işlemek istiyorum", "bedensel olarak aktif olmayı seviyorum" ve "kaliteli bir beden eğitimi dersinin öğrencilerin akademik performansı üzerinde olumlu bir etkisi vardır" ifadelerinin puanları arasındaki farkın hizmet yılı değişkenine göre anlamlı olduğu "beden eğitimi dersi işlemekte kendimi yeterli görüyorum" ifadesindeki puanları arasındaki farkın hizmet yılı değişkenine istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sarıkaya ve Şen'in (2016)³⁷ çalışmasında öğretmenlerin dersin amacına hizmet etme derecesine olan inançlarının kıdemleriyle ilişkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Öğretmenlerin kıdemleri arttıkça serbest etkinlikler (OFE) dersinin amacına hizmet etme derecesine olan inançları azaldığı görülmüştür. Bu durumun ortaya çıkmasında, kıdemli öğretmenlerin yeniliklere karşı olan olumsuz tutumlarının ve bıkkınlık seviyelerinin yüksek olmasının etkili olduğu düşünülebilir. Sonuç olarak elde edilen bulgulardan hareketle sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersinde kendilerini yeterli gördükleri söylenebilir.

KAYNAKLAR

1. Aracı H. (1998) Okullarda beden eğitimi. Nobel yayın dağıtım. Ankara.
2. Şirin EF., Bozkurt İ. (2005). İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ile ilgili tutum ve uygulamaları. 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu. 10-11. Bursa. Türkiye
3. <https://sozluk.gov.tr/> [Erişim Tarihi: 10.03.2019].
4. Aral N., Gürsoy F., Köksal A. (2001). Okul öncesi eğitiminde oyun. YA-PA Yayın. Ankara.
5. Topkaya İ. (2011) Hareket, beden eğitimi ve spor öğretiminde öğrenme ve öğretimin temelleri. Nobel Yayın. Ankara.
6. Güneş A. (2002). Okullarda beden eğitimi ve oyun öğretimi. Pegem Yayınları. Ankara.

7. Ayan S. (2007). İlköğretim I. ve II. kademede beden eğitimi dersinin amaçlarına göre uygulanma durumunun incelenmesi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
8. Tamer K. (1982). *Beden eğitimi ve oyun öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi yayınları. Eskişehir.
9. Baltacı G., Düzgün İ. (2008). *Adolesan ve egzersiz*. Sağlık Bakanlığı Yayın No: 730, Ankara.
10. MEBa (2012). Millî eğitim bakanlığı talim ve terbiye kurulu başkanlığı http://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2013_03/06051805_cilt1.pdf. [Erişim tarihi: 14.03.2018].
11. Açıkada C. (1992) *Beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirmede müfredat programı sorunları*, *Spor Bilimleri Dergisi*. 4, 3-9.
12. Dollaway KC., Hannays K., Paul J., Melville M. (2024) The importance of physical education and sport in primary (elementary) school. *International Journal of Physical Education, Sports and Health*. 11(3), 244-251.
13. Özşaker M., Orkun A. (2005). İlköğretim okullarında beden eğitimi dersinin amaç ve içeriğine ilişkin sorunlar. 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, İzmir. Türkiye.
14. Kazu H., Aslan S. (2013) *Oyun ve fiziki etkinlikler dersinin birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi (Elazığ ili örneği)* *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 24(1), 49-63.
15. MEBb (2012). *Oyun ve fiziki etkinlikler dersi öğretim programı*. TTKB, Ankara <https://ttkb.meb.gov.tr/www/gecmisten-gunumuze-kurul-kararlari/icerik/152> [Erişim tarihi: 11.08.2018].
16. MEB (2015). *Temel eğitim genel müdürlüğü*. <https://tegm.meb.gov.tr>. [Erişim tarihi: 01.03.2019].
17. Mamak H., Temel A., Kangalgil M. (2020). Examining the self-efficacy of primary school teachers and the problems encountered in physical education and game course. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*. 15(3), 336-358.
18. Gadais T., Caron T., Ayoub MB., Karelis A., Nadeau L. (2020) The role of the teacher in implementing a school-based intervention on the physical activity practice of children. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 17(19) 73-84.
19. Daly-Smith A., Quarmby T., Archbold VSJ., Corrigan N., Wilson D., Resaland GK., Bartholomew JB., Singh A., Tjomsland HE., Sherar LB., Chalkley A., Routen AC., Shickle D., Bingham DD., Barber SE., van Sluijs E., Fairlough SJ., McKenna J. (2020). Using a multi-stakeholder experience-based design process to co-develop the creating active schools framework. *The International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*. 17(1), 13.
20. Dobell A., Pringle A., Faghy MA., Roscoe CMP. (2021) Educators' perspectives on the value of physical education, physical activity and fundamental movement skills for early years foundation stage children in england. *Children*. 8(5), 338.
21. Pavlović S., Pelemiš V., Marković J., Dimitrijević M., Badrić M., Halaši S., Nolic I., Cokorilo N. (2023). The role of motivation and physical self-concept in accomplishing physical activity in primary school children. *Sports*. 11(9), 173.
22. Pehlivan Z., Dönmez B., Yaşat H. (2005). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik görüşleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 10 (3) 51-62.
23. Karasar N. (2004). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Nobel Yayıncılık, Ankara.
24. <http://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/64> [Erişim tarihi: 01.02.2017].

25. Yazıcıoğlu Y., Erdoğan S. (2004). Spss Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Detay Yayıncılık, Ankara.
26. Arslan Y. (2008). Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim birinci kademe beden eğitimi ders programlarına ve beden eğitimi dersine ilişkin görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Ankara.
27. Dudley DA., Okely AD., Cotton WG., Pearson P., Caputi P. (2012). Physical Activity Levels and Movement Skill Instruction in Secondary School Physical Education. *Journal of Science and Medicine in Sport*.15 (3), 231-237.
28. Çivril Kara R., Küçükılıç S., Öncü E. (2017). Sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersi hakkındaki görüşleri. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*. 8(15), 18-46.
29. Güven Ö., Yıldız Ö. (2014). Sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersinden beklentileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 22(2), 525-538.
30. Altun M. (2006). Eğitsel oyunlar dersi öğretim programı 12. sınıf. Milli Eğitim Bakanlığı yayınları, Ankara.
31. Doğan E. (2000). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi uygulamalarının değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
32. Temel A., Kangalgil M. (2021). Oyun ve fiziki etkinlikler dersi öğretim programı kazanımlarının gerçekleşmesine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*. 50(229), 445-462.
33. Tortop Y. (2005) Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ve eğitsel oyun uygulamaları. Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyon.
34. Koparan Ş., Öztürk F., Korkmaz NH. (2011). Beden eğitimi öğretmenlerinin öz yeterlik ve beden eğitimi öğretmeni yeterliliğinin incelenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Özel Sayı, 52-61.
35. Can Ceylan G. (2015). İlkokul II. sınıf oyun ve fiziki etkinlikler dersi kazanımlarının gerçekleşme düzeyine ilişkin öğretmen görüşleri. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
36. Ocak Y., Tortop Y. (2006). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimlerine ilişkin genel görüşleri ve beden eğitimi derslerini yürütürken karşılaştıkları sorunları. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 3-5 Muğla. Türkiye.
37. Sarıkaya İ., Şen S. (2016). Serbest etkinlikler dersinin amacına hizmet etme derecesinin öğretmen görüşlerine göre incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. 6(2), 344-359.